

FORTALERVIRKSOMHED I UDVIKLINGSPROJEKTER

*Vedtaget af Projektrådgivningens Styregruppe december 2008
Revideret version med enkelte ændringer januar 2012*

PROJEKTRÅDGIVNINGEN VIL FREMME:

- Den praktiske anvendelse af fortalervirksomhed som en metode til at opnå varige forandringer, der påvirker de strukturelle årsager til fattigdommen, og dermed kommer en større befolkningsgruppe til gode end det enkelte projekt er i stand til at nå.
- En opfattelse af fortalervirksomhed, som anerkender værdien af indsats på det lokale og nære plan og som anerkender, at fortalervirksomhed ofte udfoldes på baggrund af en legitimitet i de helt konkrete indsatser (herunder levering af serviceydelser) og det eksempel disse konkrete indsatser sætter.
- At fortalervirksomhed så vidt muligt baseres på at styrke fattige og marginaliserede mennesker i at tale deres egen sag overfor magthavere og påvirke egne og andres livsvilkår i en positiv retning.
- En forståelse for, at et systematisk og strategisk arbejde med fortalervirksomhed er en proces som tager tid og skal have tid til at udvikle sig i partnerskaberne og projekterne.

FORTALERVIRKSOMHED - HVORFOR?

Fortalervirksomhed står som en af de centrale målsætninger i den opdaterede civilsamfundsstrategi. Der er et klart fokus på at fremme menneskerettigheder samt internationale konventioner og erklæringer bl.a. om rettigheder for kvinder, børn, handicappede og oprindelige folk. Et stærkt, uafhængigt og mangfoldigt civilsamfund spiller en afgørende rolle i at sikre disse rettigheder.

Mange af Projektrådgivningens medlemsorganisationer arbejder med partnere, der er helt tæt på målgruppen eller direkte repræsenterer fattige og marginaliserede befolkningsgrupper. Det er derfor vigtigt at holde fast i, at fortalervirksomhed ikke kun drejer sig om internationale eller nationale kampagner og direkte påvirkning af lovgivning. Fortalervirksomhed drejer sig også om at få indflydelse på og påvirke politiske og sociale processer på lokalt og regionalt plan.

Nogle af de grundlæggende forudsætninger der vil muliggøre fortalervirksomhed i en større skala er:

- ⊙ At aktørerne har viden om det konkrete problem, dets grundlæggende årsager og muligheder for handling.
- ⊙ At der sker ændring af konkret individuel og organisatorisk adfærd.
- ⊙ At der er formuleret en strategi for fælles handling og mobilisering.

- At aktørerne har den tilstrækkelige kompetence og kapacitet til at arbejde strategisk-politisk med de pågældende problemstillinger.

I relation til ovenstående er det afgørende, at fattige målgrupper gennem konkrete indsatser får erfaringer med at organisere sig, og at disse erfaringer fører til større selvværd / selvtillid og tiltro til at det er muligt at påvirke ens egne og andres livsvilkår i en positiv retning.

Et grundlag for fortalervirksomhed er også, at kapaciteten styrkes hos de lokale partnerorganisationer – herunder kapaciteten til at kunne gennemføre de nødvendige analyser af den lokale kontekst, mulighederne for at kunne påvirke forskellige aktører og indgå i netværk med henblik på erfaringsudveksling og større gennemslagskraft.

FORTALERVIRKSOMHED - DEFINITION

Ligesom med mange af de øvrige centrale begreber i udviklingsbistand findes der også for fortalervirksomhed mange forskellige definitioner (se nogle udvalgte eksempler bagerst). Projektrådgivningen har valgt at lægge Danidas definition af fortalervirksomhed til grund for kurser, rådgivning og forvaltningen af Projektpuljen:

“Fortalervirksomhed forstås som målrettede indsatser, der gennem påvirkning af beslutningstagere og borgere lokalt, regionalt, nationalt og internationalt, søger at forme og påvirke politiske, økonomiske, kulturelle og sociale processer og beslutninger med henblik på at forbedre livsvilkår for et betragteligt antal mennesker”.
(Udkast til ‘Generelle principper for støtte til udviklingsaktiviteter gennem danske civilsamfunds-organisationer’ s 10)

Det betyder:

- At fortalervirksomheden kan ske på alle niveauer: Lokalt, regionalt, nationalt og internationalt.
- Med målrettede indsatser forstås, at der er foretaget en analyse og formuleret både en strategi og mål for fortalervirksomheden.

- At påvirke beslutningstagere og borgere betyder, at der arbejdes med en bred afgrænsning af, hvilke instanser det kan være relevant at lave fortalervirksomhed over for.

- I forlængelse heraf betyder politiske, økonomiske, kulturelle og sociale processer og beslutninger at fortalervirksomhed ud over de formelle lovgivere og beslutningstagere også tænkes at kunne rette sig mod fx traditionelle ledere, virksomhedsejere og andre personer som udøver myndighed.

- Et betragteligt antal betyder, at indsatsen ikke kun skal sigte mod at gavne en snæver projekt-målgruppe (fx eleverne i de skoler som er inddraget i et projekt) men mod forbedringer for målgruppen generelt (fx alle skoleeleverne i distriktet).

- Da fortalervirksomhed handler om at påvirke myndigheder og magthavere på alle niveauer er der en risiko for, at aktiviteterne udløser modstand og konflikter. Denne risiko må overvejes i strategien for indsatsen

FORSKELLIGE ASPEKTER AF FORTALERVIRKSOMHED

Ligesom der eksisterer en mangfoldighed af civilsamfundsorganisationer vil der være en mangfoldighed af mulige tilgange til fortalervirksomhed.

Fortalervirksomhed kan være mange ting: Fra en landsby organisations mulighed for at indgå i en lokal udviklingskomite og derigennem få indflydelse på prioriteringerne – til afprøvning af en model for en anderledes pædagogisk metode, der giver skolebørn større selvværd og viden om egne muligheder for at få indflydelse.

Et andet indsatsområde for fortalervirksomheden er at medvirke til, at allerede eksisterende konventioner, lovgivning og politiske beslutninger bliver implementeret og efterlevet både på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Arbejdet med fortalervirksomhed vil i praksis ofte ske på to niveauer, som har en glidende indbyrdes overgang:

- Styrkelse og bevidstgørelse som led i en kapacitetsopbygning af organisationer og grupper af mennesker med henblik på at indgå aktivt i fortalervirksomhed.
- Egentlig fortalervirksomhed, som retter sig mod at påvirke strukturer, institutioner og myndigheder på alle niveauer.

Til inspiration for arbejdet med at formulere målsætninger og strategier for fortalervirksomhed henviser vi til hæftet "Ret til indflydelse - Fortalervirksomhed: Erfaringer, udfordringer, ideer" (se www.prngo.dk), som er udarbejdet af en arbejdsgruppe under det faglige netværk Tematisk Forum og som Projektrådgivningen har bidraget til udarbejdelsen af.

Specielt Kapitel 3 "Mål og strategier" giver god inspiration og indeholder konkrete analyseværktøjer samt cases og

eksempler, der illustrerer forskellige muligheder og tilgange til et mere systematisk arbejde med fortalervirksomhed.

Her hedder det bl.a.: *"Før en organisation involverer sig i et arbejde med fortalervirksomhed, er det vigtigt at gøre det klart, hvad præcist man ønsker at opnå. Vil man støtte fattige og marginaliserede i at få større indflydelse på beslutninger indenfor deres nære hverdagsliv? Drejer det sig om at kontrollere lokale politikere og deres beslutninger i forhold til ressourcer? Er fokus rettet på et mere overordnet politisk niveau, for eksempel en særlig lovgivning, der skal formuleres eller revideres? Eller handler fortaleraarbejdet primært om, at styrke andres muligheder og kapaciteter til at gennemføre deres eget fortaleraarbejde."*

FORTALERVIRKSOMHED I FORBINDELSE MED PROJEKTPULJEN

I vurderingen af ansøgninger til Projektpuljen vil kravene til fortalervirksomhed være afstemt efter projektets karakter og størrelse. Større projekter vil som udgangspunkt betyde højere krav til, at fortalervirksomhed er en integreret del af indsatsen.

Projektrådgivningen anerkender således at egentlige partnerskaber, der senere kan føre til fortalervirksomhedsindsatser, ofte starter med samarbejde omkring konkrete indsatser, der dels fører til fremskridt for en afgrænset målgruppe men også til en nødvendig kapacitetsopbygning af den lokale partnerorganisation samt en mulighed for at hæve blikket og orientere sig ud ad mod andre aktører. Derfor stilles der ikke krav om egentlige fortalervirksomhedsindsatser i mindre projekter og i første fase af faseopdelte projekter.

For større projekter kræves, at der i målsætninger og strategi arbejdes med fortalervirksomhed på mere systematisk og eksplicit måde.

FORSKELLIGE ANDRE DEFINITIONER AF FORTALERVIRKSOMHED

Fortalervirksomhed er et komplekst begreb, som der findes mange afgrænsninger af. Her følger nogle eksempler på andre organisationers definitioner:

Red Barnet:

“Advocacy is a strategically planned set of activities aimed at producing concrete and measurable changes in the policies, positions or programmes of an institution. The activities specifically target organised decision-makers and practitioners at any level who are of relevance to the concrete case”. (*Red Barnet: A Tool Kit on Child Rights Programming, juni 2002*) Se www.redbarnet.dk

MS/Action Aid

“Fortalervirksomhed er en strategi rettet mod at fremme en given sag gennem at opnå specifikke politikændringer. Det indebærer organiserede handlinger, der har til hensigt at få indflydelse på beslutningsprocesser, at opbygge støtte eller at skabe et gunstigt klima for at få gennemført, ændret eller afskaffet en lov, en politik eller et budgetområde.

Der er mange definitioner på fortalervirksomhed, der passer til forskellige forhold eller sager. Fordelene ved denne definition er at den slår fast at:

- Fortalervirksomhed er en proces.
- Fortalervirksomhed drejer sig om politik og forandring.
- Fortalervirksomhed er ikke et mål, men en strategi til at opnå forandring.
- Som en strategi indeholder fortalervirksomhed mange forskellige taktikker og redskaber herunder lobbyarbejde og bevidstgørelse.
- Fortalervirksomhed er i sig selv et neutralt begreb – det er en strategi der kan bruges til at arbejde for en given ønsket forandring”. Se www.ms.dk

PROJEKTRÅDGIVNINGENS POSITIONSPAPIRER

Projektrådgivningens styregruppe har vedtaget en række faglige positionspapirer, som beskriver vores opfattelse af, hvordan forskellige centrale begreber i udviklingsarbejdet skal forstås og fortolkes i praksis.

De faglige positionspapirer udarbejdes på baggrund af vores praksis og erfaringer i fra medlemsorganisationernes udviklingsprojekter og aktiviteter, vores rådgivning og kursusvirksomhed samt vores administration af Projektpuljen. Papirerne bliver til på baggrund af

høring og den endelige formulering godkendes af Projektrådgivningens Styregruppe.

Papirerne er ikke statiske dokumenter men vil med passende mellemrum blive revideret på baggrund af indhøstede erfaringer. Samtidig vil flere positionspapirer blive udarbejdet om andre emner.

Se seneste version og øvrige positionspapirer på www.prngo.dk

projektrådgivningen